

СИЛАБУС

навчальної дисципліни «Державне будівництво і місцеве самоврядування»

Спеціальність	029 ІНФОРМАЦІЙНА, БІБЛІОТЕЧНА ТА АРХІВНА СПРАВА
Освітня програма	ДОКУМЕНТАЦІЙНО-ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ І ПРАВОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Статус навчальної дисципліни	обов'язкова
Код навчальної дисципліни відповідно до освітньо-професійної програми	ОК 15
Семестр вивчення	3 семестр
Кількість кредитів ЄКТС / годин	5 / 150
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції - 32 год.
	Практичні, семінарські заняття - 32 год.
	Самостійна робота - 86 год.
Вид індивідуального завдання	контрольна робота
Форма підсумкового контролю	залік
Кафедра (назва, № кабінету, контактний телефон, e-mail)	Кафедра публічного і приватного права kaf-pravo@suem.edu.ua к. 123 (кабінет викладача)
Викладач /і:	Захарова Ірина Володимирівна, к. і. н., доцент
Контактна інформація викладача/ів:	E-mail: Zaharova.ira2308@gmail.com тел. 0969800008
Дні занять	Згідно з розкладом
Консультації	Очні консультації: згідно з графіком Дистанційні: електронна пошта, групи у Вайбері, Телеграмі
Анотація навчальної дисципліни: Після прийняття Конституції України та проголошення курсу на побудову демократичної, суверенної, соціальної, правової держави проблемі правових форм державної діяльності та місцевого самоврядування приділяється значна увага. Актуальність вивчення «Державне будівництво і місцеве самоврядування» полягає у наданні студентам загальних знань, виробленні конкретних умінь та навичок розуміння процесу публічного управління. Оволодіння базовим інструментарієм державного та місцевого управління дозволить сформувати уміння і навички та застосовувати отримані знання в майбутній професійній діяльності, особливо у випадку служби в органах державної влади та місцевого	

самоврядування. Загалом без знання організаційно-функціональних засад української держави стати громадянином високої політичної культури неможливо. Викладання дисципліни має науково-практичне спрямування для формування у студентів правосвідомості та високої правової культури.

Мета навчальної дисципліни:

формування у здобувачів вищої освіти системи спеціальних знань з питань організації державного будівництва та місцевого самоврядування в Україні, а також опанування ними методики аналізу норм державного управління та права; надання здобувачам вищої освіти ясного і чіткого уявлення про теоретичні та практичні основи правового регулювання державного будівництва та професіоналізму у сфері діяльності державних органів, органів місцевого самоврядування; розвиток практичних навичок і вміння розв'язання завдань щодо правового регулювання державного будівництва та місцевого самоврядування; освоєння вітчизняного і зарубіжного досвіду організації і функціонування органів державного будівництва та місцевого самоврядування.

Мета орієнтована на формування у студентів таких компетентностей:

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свободи людини і громадянина в Україні.

Формування національного розуміння державності, свідомого дотримання прав, свобод та обов'язків людини та громадянина самостійної незалежної України.

Здатність застосовувати знання засад, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів галузей права.

Програмні результати навчання:

Орієнтуватися в проблемах розподілу влади, формах державного управління.

Результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна:

Розпізнавати різні види владних відносин, специфіку політичної влади, її сутність, структуру, функції, орієнтуватися в міжнародному політичному житті, геополітичній обстановці, мати уявлення про місце і статус України в сучасному світі.

Орієнтуватися в системі нормативно-правових актів, що регламентують суспільні відносини в галузі державного будівництва та місцевого самоврядування в Україні.

Знати напрямки здійснення державної політики у сфері державного будівництва та місцевого самоврядування, державної регіональної політики в сучасних умовах політико-правового розвитку.

Розуміти організаційно-правові, функціонально-компетенційні, територіальні, матеріально-фінансові аспекти модернізації системи публічного управління в Україні.

Знати організаційну будову, порядок формування, основи, форми і методи діяльності Верховної Ради України, її органів, посадових осіб та народних депутатів України.

Знати організаційно-правовий механізм забезпечення діяльності Президента України, організацію підготовки та виконання актів Президента України, специфіку функціонування та взаємодії з органами публічної влади Адміністрації Президента України, Ради національної безпеки і оборони України.

Демонструвати розуміння специфіки правового регулювання основ організації і діяльності, порядку функціонування і організації виконання правових актів Кабінету Міністрів України.

Розуміння специфіки правового статусу місцевих державних адміністрацій, їх ролі в реалізації державної регіональної політики, особливостей механізму делегування

повноважень та їх реалізації на місцевому рівні територіальної організації влади в Україні.

Розуміння міжнародно-правових стандартів організації й функціонування місцевих органів публічної влади та проблем їх імплементації в Україні.

Знати права членів територіальної громади та практику їх захисту від порушень.

Знати напрямки модернізації правового регулювання системно-структурної організації місцевого самоврядування в Україні в контексті добровільного об'єднання територіальних громад та реформи децентралізації влади.

Знати особливості функціонування, види та механізм реалізації повноважень органів і посадових осіб місцевого самоврядування, депутатів місцевих рад при вирішенні питань місцевого значення.

Знати порядок формування представницьких та виконавчих органів місцевого самоврядування в Україні.

Зміст навчальної дисципліни:

Змістовий модуль 1. Державне будівництво і місцеве самоврядування як наука та навчальна дисципліна

Тема 1. Поняття «державне будівництво і місцеве самоврядування» та його зміст

Поняття «державне будівництво і місцеве самоврядування». Елементи змісту державного будівництва і місцевого самоврядування. Конституційні основи державного будівництва і місцевого самоврядування.

Основні напрямки здійснення державного будівництва і місцевого самоврядування в Україні.

Тема 2. Поняття й елементи організації та діяльності органів державної влади

Загальна характеристика елементів організації та діяльності органів державної влади і місцевого самоврядування в Україні. Системно-структурна організація органів державної влади і місцевого самоврядування в Україні.

Співвідношення органів державної влади та місцевого самоврядування, їх спільні риси та особливості. Система принципів організації та діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. Поняття, правове регулювання та співвідношення функцій і компетенції органів державної влади, органів місцевого самоврядування.

Поняття і система форм діяльності органів державної влади, та органів місцевого самоврядування. Поняття і система методів діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. Наукова організація праці в органах державної влади і місцевого самоврядування, її основні вимоги.

Тема 3. Організація роботи Верховної Ради України

Основи організації та діяльності Верховної Ради України. Організаційна будова та функції Верховної Ради України.

Форми роботи Верховної Ради України. Сесія – головна організаційна форма роботи Верховної Ради України, порядок її підготовки і проведення.

Особливості підготовки і проведення першої сесії Верховної Ради України нового скликання. Організація проведення слухань у Верховній Раді України. Методи роботи Верховної Ради України. Організація прийняття та виконання актів Верховної Ради України.

Тема 4. Організація роботи органів та посадових осіб Верховної Ради України

Організація роботи Голови Верховної Ради України та його заступників. Система, будова та порядок утворення комітетів Верховної Ради України.

Функції та компетенція комітетів Верховної Ради України. Форми і методи роботи комітетів Верховної Ради України. Погоджувальна рада депутатських фракцій і груп.

Організація роботи тимчасових комісій Верховної Ради України. Структура, функції та організація роботи апарату Верховної Ради України. Організація роботи Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Організація роботи Рахункової палати.

Тема 5. Організація роботи народних депутатів України

Організація підготовки і проведення виборів народних депутатів України.

Організація роботи народних депутатів України у Верховній Раді України та з виборцями. Помічники та консультанти народних депутатів України.

Запити і звернення народних депутатів України, порядок їх внесення і розгляду. Гарантії діяльності народних депутатів України. Організація роботи депутатських фракцій і груп.

Тема 6. Організація роботи Президента України

Основи організації і діяльності Президента України. Організація підготовки і проведення виборів Президента України. Функції Президента України. Форми і методи діяльності Президента України. Гарантії діяльності Президента України. Організація прийняття та виконання актів Президента України.

Тема 7. Організація роботи Кабінету Міністрів України та центральних органів виконавчої влади

Основи організації і діяльності Кабінету Міністрів України. Порядок утворення і будова Кабінету Міністрів України. Функції Кабінету Міністрів України. Форми і методи діяльності Кабінету Міністрів України. Організація прийняття та виконання актів Кабінету Міністрів України. Організація діяльності робочих органів Кабінету Міністрів України. Структура, функції та організація роботи апарату Кабінету Міністрів України.

Тема 8. Організація роботи місцевих державних адміністрацій

Основи організації і діяльності місцевих державних адміністрацій. Система, порядок утворення і будова місцевих державних адміністрацій. Функції та компетенція місцевих державних адміністрацій. Голова місцевої державної адміністрації та його заступники, їх повноваження й організація роботи. Організація роботи колегії місцевої державної адміністрації. Форми і методи діяльності місцевих державних адміністрацій. Організація прийняття та виконання актів місцевих державних адміністрацій. Відділи, управління та інші органи місцевої державної адміністрації, її апарат, організація їх роботи.

Змістовий модуль 2. Організація місцевого самоврядування в Україні

Тема 9. Організація місцевого самоврядування в Україні

Поняття і система місцевого самоврядування. Територіальна громада – первинний суб'єкт місцевого самоврядування. Форми здійснення територіальною громадою місцевого самоврядування. Місцеві референдуми. Збори (конференції) громадян, організація їх підготовки та порядок проведення. Місцеві ініціативи. Громадські слухання. Звернення громадян. Принципи місцевого самоврядування. Функції місцевого самоврядування. Основи місцевого самоврядування. Гарантії місцевого самоврядування. Відповідальність органів і посадових осіб місцевого самоврядування.

Тема 10. Організація роботи представницьких органів і посадових осіб місцевого самоврядування

Система і будова місцевих рад. Функції та компетенція місцевих рад. Форми та методи діяльності місцевих рад. Порядок підготовки та проведення сесій місцевих рад. Організація роботи постійних і тимчасових комісій місцевих рад. Апарат місцевих рад і організація його роботи. Служба в органах місцевого самоврядування. Організація роботи

сільського, селищного, міського голови, секретаря ради, голови обласної, районної ради та його заступників. Організація роботи органів самоорганізації населення. Асоціації та інші форми добровільних об'єднань органів місцевого самоврядування.

Тема 11. Організація роботи депутатів місцевих рад

Організація підготовки і проведення виборів депутатів місцевих рад. Організація роботи депутатів місцевих рад. Організація роботи депутатів місцевих рад із виборцями. Депутатські запити, звернення, запитання, порядок їх внесення і розгляду. Гарантії діяльності депутатів місцевих рад.

Тема 12. Відносини органів державної влади і органів місцевого самоврядування з об'єднаннями громадян

Засади взаємодії громадських об'єднань і політичних партій з органами державної влади, органами місцевого самоврядування. Форми і види громадського контролю за діяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування. Порядок здійснення громадської експертизи діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування. Організація роботи громадських рад при органах державної влади, органах місцевого самоврядування.

Список рекомендованих джерел:

1. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні : підручник / І. І. Бодрова, С. В. Болдирєв, В. О. Величко та ін. ; за ред. С. Г. Серьогіної ; 4-те вид., переробл. та допов. Харків : Право, 2018. 392 с.
2. Біленчук П, Д, Кравченко В. В., Підмогильний М. В. Місцеве самоврядування в Україні : навч. посіб. К: Атіка, 2020.
3. Величко В. О. Конституційно-правовий статус місцевих державних адміністрацій в Україні: моногр. Х., 2005.
4. Віліжінський В.М., Попов М.П. Реформування системи місцевого самоврядування в Україні з урахуванням національних традицій врядування: моногр. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2016.
5. Ворона П. В., Мучник А. М. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні: навчально-методичний посібник. Полтава, ПП Шевченко, 2010. 98 с.
6. Георгієвський Ю. В. Компетенція органів публічної влади: теорія і практика застосування. К. : Логос, 2015. 345 с.
7. Державне будівництво і місцеве самоврядування : посіб. для підгот. до іспиту / С. Г. Серьогіна , О. Ю. Лялюк, І. І. Бодрова та ін. Харків : Право, 2020. 212 с.
8. Дніпров О. С. Виконавча влада в Україні: теоретико-концептуальні підходи до розуміння сутності в сучасних умовах трансформації суспільства: монографія. Київ, 2018. 540 с.
9. Добровільне об'єднання територіальних громад в Україні / С. Г. Серьогіна, І. І. Бодрова, П. М. Любченко, С. В. Болдирєв, О. Ю. Лялюк, Л. М. Баранова, О. П. Печений. Харків :НДІ державн. буд-ва та місц. самовряд, 2017. 216 с.
10. Дробот І.О. Гарантування місцевого самоврядування в Україні: теоретико-методологічний аспект: моногр. Львів, 2010. 310 с.
11. Інституційно-функціональна організація місцевої влади в Україні: сучасний стан і перспективи розвитку / Ю. П. Битяк, П. М. Любченко, О. В. Петришин та ін.; за ред. С. Г. Серьогіної, І. В. Яковюка. К., 2009.
12. Кулик Т.О. Конституційні засади взаємодії місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування в місті Києві: моногр. К.: Алерта. 2016.
13. Лялюк О. Ю. Основи організації і діяльності місцевих рад в Україні: моногр. Х.:

Право, 2008. 288 с.

14. Проблеми правового регулювання організації та діяльності апарату Президента України: наук.-практ. посіб. / Ю. П. Битяк, С. Г. Серьогіна, І. І. Бодрова. Х.: НДІ держ буд-ва та місц. самоврядування, 2011.
15. Рубців В.П., Фіалко С.В. Державне будівництво і місцеве самоврядування : навчальний посібник для дистанційного навчання. К.: Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», 2005.
16. Система органів виконавчої влади України: правові, наукові проблеми удосконалення організації та діяльності / за заг. ред. О. Ф. Андрийко. К., 2011.
17. Совгіря О. В. Конституційно-правовий статус Кабінету Міністрів України: сучасний стан та тенденції розвитку: монографія. - К. : Юрінком Інтер, 2012. 464 с.
18. Ставнійчук А. Місцевий референдум як форма безпосереднього здійснення муніципальної влади територіальною громадою : моногр. Х. : Фактор, 2020.
19. Сушинський О. І. Місцеві державні адміністрації: відносини з іншими інституціями влади. Львів : Вид-во ЛРІДУ УАДУ, 2002.
20. Сьомич М. І. Служба в органах місцевого самоврядування : навчальний посібник. Видавництво «Сімон», Полтава, 2020. 306 с.
21. Чернецька О. Ф. Конституційно-правовий статус депутатів місцевих рад за законодавством України: моногр. О. Ф. Чернецька. К.: Скіф: КНТ, 2008.
22. Шаповал В. Д. Конституційно-правовий статус сільського, селищного, міського голови в Україні: моногр. Кременчук: Вид. ПП Щербатих О.В., 2010.

Методи викладання, навчання:

Проблемні лекції.

Семінарські заняття: публічне обговорення питань тем курсу.

Самостійна робота: ведення робочого зошита – виконання завдань і оформлення відповідей н запитання по темах курсу.

Виконання індивідуального завдання: контрольна робота за варіантами.

Форми контролю успішності навчання:

Контрольні заходи з перевірки успішності засвоєння навчального матеріалу з дисципліни включають: поточний контроль, виконання індивідуальних завдань, проміжний контроль (тестування з тем курсу), підсумковий контроль.

Поточний контроль має на меті перевірку виконання завдань як аудиторної, так і самостійної роботи студентів та може проводитися в таких формах:

- перевірка підготовлених виступів, доповідей з тематики семінарських занять;
- перевірка ведення робочого зошита;
- усне опитування або письмовий експрес-контроль на аудиторних заняттях;
- перевірка виконання завдань СРС.

Контроль виконання *індивідуального* завдання здійснюється у формі перевірки контрольної роботи.

При проведенні електронного тестування для контролю засвоєння тем використовується набір тестових завдань, які містяться в бібліотеці електронних курсів системи дистанційного навчання СУРА для перевірки знань студентів.

Формою *підсумкового контролю* з навчальної дисципліни «Державне будівництво і місцеве самоврядування» є *залік*.

Система оцінювання результатів навчання:

Згідно з діючою в університеті системою комплексної діагностики знань студентів, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань студентів здійснюється за 100-бальною системою.

Підсумкова оцінка (залік) виставляється на підставі суми накопичених балів студентом, отриманих у ході поточного контролю, виконання індивідуального завдання.

Схема розподілу балів:

70 балів (поточний контроль)	30 балів (контроль виконання індивідуального завдання)
---------------------------------	---

Мінімальний пороговий рівень з кожного виду контролю:

45 балів (поточний контроль)	15 балів (контроль виконання індивідуального завдання)
---------------------------------	---

Накопичування балів з навчальної дисципліни під час *поточного* контролю відбувається під час оцінювання таких видів робіт:

- 1) Доповіді, виступи, участь в дискусіях і обговоренні на семінарських заняттях;
- 2) Усне опитування;
- 3) Виконання практичних завдань;
- 4) Проходження проміжного контролю - тестування в електронній формі з засвоєння тем курсу;
- 5) Ведення робочого зошита;
- 6) Виконання завдань СРС.

Кожний вид поточної навчальної роботи студента оцінюються за 5-бальною шкалою.

Загальна семестрова оцінка за 100-бальною шкалою переводиться у національну шкалу відповідно до таблиці:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи)	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу:

Політика дотримання академічної доброчесності

Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, списування.

За порушення академічної доброчесності студенти можуть бути притягнені до такої

академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.

Комунікаційна політика

Студенти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком студента є перегляд новин на Телеграм-каналі.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком студента є робота з дистанційним курсом «Державне будівництво і місцеве самоврядування».

Політика щодо пропусків занять

Студенти мають відвідувати лекційні й практичні (семінарські) заняття. Відсутність студента на занятті може бути виправдана поважною причиною. Поважними причинами відсутності вважаються: хвороба, участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт чи будь-якому іншому заході, який можна віднести до заходів, що сприяють розвитку студентів і поліпшенню іміджу університету (факультету).

Політика щодо виконання навчальних завдань пізніше встановленого терміну

Студенти мають виконувати всі навчальні завдання у встановлені терміни. Студент, який не виконав ту чи іншу кількість навчальних завдань вчасно й хоче надолужити прогаяне, може звернутися по допомогу до викладача.

Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо студент не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

Бонуси

Студенти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання до підсумкової оцінки.